

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

кафедра міжнародного приватного права
та порівняльного правознавства

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов’язкова

Рік набору – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 30 с.

Розробник:

І.А. Шуміло, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри міжнародного приватного права та порівняльного правознавства.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного приватного права та порівняльного правознавства
(протокол № 13 від 11 червня 2020 р.).

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні кафедри міжнародного приватного права та порівняльного правознавства
(протокол №13 від 11 червня 2021 р.).
(протокол № 3 від 23 вересня 2022 р.).

Завідувач кафедри – Д.В. Лук'янов, доктор юридичних наук,
професор

Головуюча на засіданні кафедри – О.В. Зінченко, докторка
історичних наук, професорка

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчан.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	18
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	18
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	20
5. Форми педагогічного контролю й засоби оцінювання результатів навчання	22
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	23
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	25
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	28

1. *Опис навчальної дисципліни*

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС - 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	Обов'язкова	Обов'язкова
Модулів – 3	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки: 2020-2024	Рік підготовки: 2020–2024
	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	семестр	семестр
Загальна кількість годин – 120		4	4
		Лекції	Лекції
		30 год.	6 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні/ семінарські заняття
		30 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		60 год.	110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2-4, самостійної роботи студента - 8-10.			

Мета викладання навчальної дисципліни – формування системи фахових знань у сфері правового регулювання приватноправових відносин з іноземним елементом в умовах євроінтеграції України, глобалізації та цифровізації світової економіки, набуття практичних навичок їх застосування у нормотворчій, правозастосовній, правоохоронній,

експертно-консультаційній та педагогічній діяльності, розвиток аналітичного та критичного мислення здобувачів вищої освіти.

Завдання:

- надання системи теоретичних знань щодо сучасних концепцій міжнародного приватного права, його місця та ролі в правовій системі України та ЄС, розуміння перспектив розвитку міжнародного приватного права в умовах інформаційного суспільства та глобалізації економіки;
- засвоєння основних підходів і засобів визначення належного до застосування права у приватних відносинах з іноземним елементом;
- розуміння умов застосування іноземного права в Україні та підстав для відмови у його застосуванні;
- оволодіння навичками правової кваліфікації ситуацій у справах з іноземним елементом та вмінням складати правові висновки, заяви, позови, та відзиви на позови, скарги, звернення, договори та інші правореалізаційні акти відповідно до правил юридичної техніки, із застосуванням інноваційних технологій та стандартів інформаційної безпеки.

Пререквізити: «Теорія права», «Історія держави і права України», Філософія, «Історія держави і права зарубіжних країн», «Конституційне право», «Економічна теорія», «Цивільне право (Частина 1)».

Кореквізити: «Міжнародне право», «Державне (конституційне) право зарубіжних країн» «Цивільне право (Частина 1)», «Трудове право».

Постреквізити: «Цивільне право (Частина 2)», «Господарське право», «Цивільний процес».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Демонструвати знання сучасних концепцій міжнародного приватного права, його місця та ролі в правовій системі.
-------	---

PH 2.	Демонструвати знання та розуміння перспектив розвитку міжнародного приватного права в умовах євроінтеграції України, цифровізації суспільних відносин та глобалізації економіки.
PH-3.	Визначати належне до застосування право а у приватних відносинах з іноземним елементом та аргументовано доводити відмову у застосованні іноземного права.
PH-4.	Характеризувати правовий статус суб'єктів міжнародного приватного права: фізичних та юридичних осіб, держав та міжнародних юридичних осіб.
PH-5.	Демонструвати знання та розуміння колізійних питань окремих інститутів міжнародного приватного.
PH-6.	Демонструвати знання та розуміння проблеми колізії юрисдикцій у міжнародному приватному праві та засобів її розв'язання.
PH-7.	Виконувати складні завдання та формулювати судження у справах з іноземним елементом, використовуючи міждисциплінарний підхід.
PH-8	Демонструвати навички правової кваліфікації ситуацій у справах з іноземним елементом.
PH-9.	Вміти правильно тлумачити норми міжнародного приватного права та застосовувати їх на практиці.
PH-10.	Складати правові висновки, заяви, позови, та відзиву на позови, скарги, звернення, договори та інші правореалізаційні акти відповідно до правил юридичної техніки та нормативно-правових актів міжнародного приватного права, міжнародних торговельних звичаїв і ділових узвичаєнь.
PH-11	Демонструвати знання процедури визнання та виконання іноземних судових рішень.
PH-12	Розкривати особливості законодавчого регулювання міжнародної правової допомоги у цивільних, сімейних та комерційних справах.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей і досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності й освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і

письмово.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК1.1. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності відповідно до соціальних статусів і модусів.

ЗК1.2. Здатність грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.

ЗК1.3. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.

ЗК1.5. Здатність працювати в міжкультурних середовищах (крос-культурна компетентність).

Спеціальних компетентностей:

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин/

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК1.2. Здатність визначати специфіку приватного і публічного права відповідно до їх предмета і методів правового регулювання.

СК1.3. Знання і розуміння порядку розгляду юридичних спорів, що виникають між суб'єктами правових відносин.

СК1.4. Здатність ухвалювати рішення з юридичної справи відповідно до чинного законодавства.

Програмних результатів навчання:

ПРН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

ПРН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

ПРН7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

ПРН10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

ПРН15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН1.1. Виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.

ПРН1.2. Визначати особливості приватного і публічного права із врахуванням специфіки їх предмета, ознак і методів правового регулювання.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення міжнародного приватного права

Поняття міжнародного приватного права. Предмет міжнародного приватного права. Поняття приватноправових відносин міжнародного характеру. Види «іноземного елемента» в приватноправових відносинах. Методи МПП. Колізійно-правовий метод регулювання. Матеріально-правовий метод регулювання.

Система МПП як галузі права та навчальної дисципліни. Співвідношення МПП з іншими галузями національного права та міжнародним правом. Глобалізація світового господарства та зростання ролі міжнародного приватного права.

Історія науки міжнародного приватного права. Історичні та економічні засади виникнення МПП. Норми МПП у римському праві. Розвиток науки МПП у країнах Європи. Основні концепції міжнародного приватного права у вітчизняній науці.

Форми (джерела) міжнародного приватного права. Поняття та види джерел МПП. Подвійний характер джерел МПП, їх співвідношення та взаємодія. Міжнародні договори як джерела МПП. Договір як засіб уніфікації норм МПП. Значення універсальних та регіональних

міжнародних договорів у сфері МПП. Багатосторонні та двосторонні договори про надання правової допомоги.

Внутрішнє (національне) законодавство як джерело МПП. Значення кодифікації норм внутрішнього права в галузі МПП, її види. Основні нормативні акти України, що містять норми МПП. Сфера застосування та структура Закону України «Про міжнародне приватне право».

Поняття правового звичаю, його види. Значення звичаїв у регулюванні відносин міжнародної торгівлі, мореплавства та міжнародних розрахунків. Роль Міжнародної торгової палати в уніфікації звичаїв, правил та термінології. Правила Інкотермс. Значення судової та арбітражної практики та доктрини у регулюванні відносин МПП.

Концепція *lex mercatoria*, її вплив на судову та арбітражну практику. Форми *lex mercatoria*. Сучасні тенденції розвитку джерел МПП.

Поняття та види уніфікації та гармонізації норм міжнародного приватного права. Значення членства України в Гаазькій конференції з міжнародного приватного права. Міжнародний інститут з уніфікації приватного права. (УНІДРУА). Міжнародна торгова палата. Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ).

Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві. Поняття та структура колізійної норми. Загальна класифікація колізійних норм (імперативні, диспозитивні, альтернативні, кумулятивні). Класифікація колізійних норм за формою прив'язки (односторонні та двосторонні). Кумуляція та розщеплення колізійних прив'язок.

Основні формули прикріплення. Особистий закон фізичної особи. Особистий закон юридичної особи. Закон місцезнаходження майна. Автономія волі сторін. Закон місця завдання шкоди. Закон країни суду. Закон найбільш тісного зв'язку. Закон продавця. Закон прапора.

Проблема кваліфікації колізійної норми. Основні теорії кваліфікації. Конфлікт кваліфікацій. Вирішення проблеми конфлікту кваліфікацій у національній доктрині МПП.

Застосування колізійних норм. Поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни. Інститут «обходу закону» в колізійному аспекті. Правила встановлення змісту та застосування іноземного права відповідно до Закону України «Про міжнародне приватне право».

Застосування права країн з множинністю правових систем: інтерперсональні, інтертемпоральні та інтерлокальні колізії. Інститут публічного порядку в МПП. Імперативні норми закону країни суду та закону третьої держави. Взаємність і реторсії.

Суб'єкти міжнародного приватного права. Фізичні особи як суб'єкти МПП. Поняття особистого закону фізичної особи та сфера його дії. Колізійні аспекти подвійного громадянства та безгромадянства фізичних осіб. Особливості правового статусу іммігрантів, біженців та осіб, яким надано політичний притулок, в МПП. Приватноправові аспекти встановлення національного режиму для іноземців в Україні.

Статус тимчасового захисту громадян України, що виїхали до країн-членів ЄС внаслідок військової агресії РФ. Директива Ради Європейського Союзу від 20 липня 2001 року № 2001/55/ЄС про мінімальні стандарти для надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб та про заходи, що сприяють збалансованості зусиль між державами-членами щодо прийому таких осіб та несення наслідків цього.

Особливості визнання іноземця обмежено дієздатним та недієздатним. Колізійні аспекти опіки та піклування. Оголошення іноземця безвісно відсутнім чи померлим, та його наслідки в Україні і за кордоном.

Юридичні особи як суб'єкти МПП. Поняття «національність» юридичної особи та «особистий закон» юридичної особи. Критерії визначення особистого закону юридичної особи: місце заснування юридичної особи; місцезнаходження адміністративного центру юридичної особи; місце здійснення основної діяльності; критерій «контролю».

Правове становище іноземних юридичних осіб в Україні. Організаційно-правові форми діяльності іноземних юридичних осіб в

Україні. Представництва та філії. Транснаціональні корпорації в міжнародному приватному праві.

Особливості створення та діяльності офшорних компаній. Проблеми пов'язані з правовим регулюванням господарської діяльності компаній, розташованих в офшорних зонах.

Регулювання свободи переміщення компаній в Договорі про європейський Союз. Формальне і фактичне переміщення компаній. Правові позиції Суду ЄС щодо застосування теорії осілості та теорії інкорпорації в умовах ЄС та їх сумісності з основними принципами європейської економічної інтеграції.

Міжнародні юридичні особи.

Держава як суб'єкт міжнародного приватного права. Особливості правового становища держави в міжнародному приватному праві. Характеристика міжнародних приватних правовідносин, учасницею яких є держава.

Поняття «іmunітет держави» в МПП. Теорії абсолютного, функціонального та обмеженого іmunітету, їх вплив на формування національного законодавства про іmunітет іноземних держав.

Види іmunітету держав в МПП. Юрисдикційний іmunітет іноземної держави. Іmunітет від попередніх заходів по забезпеченню позовна. Іmunітет держави від примусового виконання іноземного судового (арбітражного) рішення. Іmunітет держави від застосування норм іноземного права. Іmunітет правочинів держави. Іmunітет власності держави. Міжнародні договори щодо іmunітету держав. Норми про іmunітет іноземної держави в законодавстві України. Перегляд концепції іmunітету держави-агресора в доктрині та судовій практиці України.

Основи міжнародного приватного права ЄС. Історія розвитку МПрП європейських країн. Провідні наукові школи міжнародного приватного права у країнах ЄС. Гаазька конференція з міжнародного приватного права та її роль в регулюванні відносин МПрП в Європі.

Вплив первинного права ЄС на МПрП через гарантії основних свобод та створення єдиного внутрішнього ринку. Уніфікація матеріального права ЄС та її вплив на розвиток МПрП країн-членів. Міжнародні договори ЄС у сфері МПрП.

Амстердамський договір щодо нової компетенції ЄС у сфері колізійного права. Система джерел права ЄС з питань регулювання транскордонних приватних відносин. Формування нових принципів *lex mercatoria* для регулювання зобов'язальних відносин. Створення загальноєвропейського кодексу зобов'язального права. Плани уніфікації законодавства ЄС щодо інших галузей приватного права.

Загальна характеристика основних етапів адаптації законодавства України з МПрП до законодавства ЄС. Основні напрямки законотворчої роботи у сфері МПрП у зв'язку із набуттям Україною статусу країни-кандидата в члени ЄС.

Модуль 2. Власність та зобов'язання в міжнародному приватному праві.

Право власності в міжнародному приватному праві. Особливості правового регулювання відносин власності в МПП. Колізійні питання права власності. Закон місцязнахоження майна як основний колізійний принцип у сфері майнових правовідносин в МПП. Виникнення та припинення права власності та інших речових прав в МПП. Колізійні питання права власності та інших речових права на рухоме майно, що перебуває в дорозі.

Правове регулювання іноземних інвестицій в міжнародному приватному праві. Правовий режим діяльності іноземних інвесторів в Україні. Гарантії майнових прав іноземних інвесторів в угодах СОТ.

Правове положення власності України за кордоном. Колізійні аспекти повернення національної культурної спадщини.

Інтелектуальна власність в міжнародному приватному праві.
Поняття виключних прав на результати творчої діяльності за участю «іноземного елемента». Територіальний характер інтелектуальної власності та особливості її регулювання в міжнародному приватному праві. Стокгольмська конвенція Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 року.

Міжнародно-правова охорона авторських прав. Уніфікація авторського права. Основні міжнародні угоди щодо охорони авторських та суміжних прав.

Поняття «промислової власності» з «іноземним елементом». Промислова власність та її міжнародна охорона. Міжнародне співробітництво та закордонне патентування прав на об'єкти промислової власності. Паризька угода про охорону промислової власності 1883 року.

Угода СОТ щодо торговельних аспектів прав інтелектуальної власності.

Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.
Поняття та види правочинів з іноземним елементом. Форма та зміст правочину. Сфера дії права, що застосовується до правочину.

Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань в МПП. Колізійні прив'язки, що застосовуються до договірних зобов'язань з «іноземним елементом». Автономія волі сторін в колізійному праві України. Уніфікація правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод.

Договір міжнародної купівлі-продажу товарів. Колізійно-правове регулювання міжнародних договорів купівлі-продажу товарів. Віденська конвенція ООН «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів».

Загальна характеристика угод СОТ щодо міжнародної торгівлі

Одноманітне колізійне регулювання договірних зобов'язань в законодавстві ЄС. Загальна характеристика та межі дії Регламенту ЄС № 593/2008 від 17. 07.2008 р. про право застосовне до договірних зобов'язань (Рим-I). Розвиток у Регламенті ЄС № 593/2008 принципу автономії волі

сторін та його конкуренція з іншими принципами, що встановлюють застосовне право. Проблема обходу закону та її вирішення в уніфікованих актах ЄС з питань регулювання транскордонних договірних зобов'язань.

Позадовісні зобов'язання в МПП. Види позадовісних зобов'язань, ускладнених «іноземним елементом» та колізійні підходи до їх регулювання. Сфера дії права, що підлягає застосуванню до зобов'язань, які виникли внаслідок завдання шкоди.

Особливості колізійного регулювання відшкодування моральної шкоди. Особливості колізійного регулювання відшкодування шкоди, завданої іноземною державою.

Роль міжнародних угод в колізійно-правовому регулюванні зобов'язань із завдання шкоди. Гаазька конвенція 1973 р. про право, що застосовується до відповідальності виготівника.

Загальна характеристика та межі дії Регламенту ЄС EC № 864/2007 від 11. 07. 2007 р. про право, застосовне до позадовісних зобов'язань (Рим-II). Регламент ЄС 864/2007 про вибір права застосовного до відповідальності за дефектний товар, за порушення прав інтелектуальної власності, за недобросовісну конкуренцію та обмеження конкуренції.

Представництво, довіреність та позовна давність в міжнародному приватному праві.

Міжнародні перевезення Договір міжнародного перевезення вантажу, пасажирів та багажу. Поняття міжнародних перевезень. Міжнародні транспортні організації та їх роль в уніфікації законодавства про міжнародні перевезення.

Міжнародні морські перевезення. Колізійні норми кодексу торговельного мореплавства України. Типові форми чартерів. Коносамент та його юридичне значення. Брюсельська конвенція про уніфікацію деяких правил про коносамент 1924 г. (в ред. 1968 г.). Конвенція ООН про морське перевезення вантажів 1978 р. Міжнародна морська організація (ІМО).

Міжнародні залізничні перевезення. Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) 1980р. Угода про міжнародне залізничне сполучення (СМГС) 1951 р. (в ред. 1992 р.). Межі відповідальності залізниць внаслідок псування чи втрати вантажу.

Міжнародні автомобільні перевезення. Конвенція про договори міжнародного дорожнього перевезення вантажів (КДПВ) 1956 р. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП від 14 листопада 1975 р. Відповідальність авто перевізника за втрату вантажу.

Міжнародні повітряні перевезення. Монреальська конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень від 28.05.1999. Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО). Відповідальність авіаперевізника перед пасажирами та вантажовідправниками за невиконання умов договору.

Міжнародні річкові перевезення. Будапештська конвенція про договір перевезення вантажів внутрішніми водними шляхами від 22 червня 2001 р.

Міжнародні змішані перевезення. Конвенція ООН про міжнародні змішані перевезення вантажів від 24.05.1980 р. Правовий режим оператора міжнародного змішаного перевезення.

Модуль 3. Підгалузі міжнародного приватного права.

Міжнародне трудове право. Загальна характеристика трудових відносин в МПП. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин. Принцип автономії волі; закон місця укладення договору; закон місця виконання трудової функції.

Міжнародно-правове регулювання праці. Роль конвенцій Міжнародної організації праці (МОП). Європейська конвенція 1977 про правовий статус трудящих-мігрантів.

Працевлаштування іноземців в Україні. Принцип національного режиму в галузі трудових відносин. Дозвільний порядок працевлаштування іноземців в Україні.

Трудові права українських громадян за кордоном. Праця громадян України за контрактом з іноземним роботодавцем. Праця громадян України за кордоном за контрактом з українським роботодавцем. Ліцензування діяльності, пов'язаної із працевлаштуванням громадян України за кордоном. Правове регулювання праці співробітників міжнародних та міжурядових організацій.

Міжнародне сімейне право. Особливості правового регулювання сімейних відносин у праві різних держав. Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в МПП. Колізійні норми Сімейного кодексу України. Колізійні норми двосторонніх та багатосторонніх угод про правову допомогу у цивільних, сімейних та кримінальних справах.

Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві. Спільний особистий закон подружжя.

Міжнародне усиновлення та його наслідки. Законодавство України в галузі усиновлення дітей громадян України іноземцями. Європейська конвенція 1967 р. про усиновлення дітей. Функції консульських установ України за кордоном в галузі усиновлення та опіки й піклування. Приєднання України до Нью-Йоркської конвенції 1956 р. про стягнення аліментів за кордоном.

Аліментні зобов'язання в міжнародному приватному праві. Порядок стягнення аліментів з батьків, що виїжджають за кордон на постійне місце проживання.

Загальна характеристика та межі дії Регламенту ЄС від 01.08.2004 р. № 2201/2003 про компетенції, визнання та виконання постанов у шлюбних справах щодо батьківської відповідальності подружжя за спільних дітей.

Міжнародне спадкове право. Основні колізії у спадкуванні за МПП. Колізійні норми спадкового права в законодавстві України.

Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин. Вашингтонська конвенція 1973 року про одноманітний закон про форму міжнародного заповіту. Європейська конвенція 1972 року про встановлення правил реєстрації заповітів.

Спадкові права іноземців в Україні. Принцип національного режиму. Особливості спадкування рухомого та нерухомого майна. Спадкові права українських громадян за кордоном. Принцип взаємності. Роль консульських установ України за кордоном у сфері захисту спадкових прав громадян України.

Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві.

Колізії юрисдикцій в міжнародному приватному праві. Поняття колізії юрисдикцій в міжнародному приватному праві. Методи правового регулювання вирішення спорів за участю «іноземного елемента».

Принципи правого регулювання вирішення транскордонних спорів. Принцип суверенної рівності держав. Принцип взаємності. Принцип міжнародної ввічливості. Застосування закону «місця суду» (*lege fori*). Автономія волі сторін. Колізійні проблеми отримання доказів за кордоном.

Загальна характеристика актів, що регулюють міжнародну підсудність з торговельних та цивільних справ транскордонного характеру у відносинах між європейськими країнами.

Предмет регулювання Регламенту ЄС від 22.12.2000 р. № 44/2001, Брюссельської конвенції держав-членів ЄС від 27.09.1968 р. та Луганської конвенції від 16.09.1988 р.

Міжнародне приватне право в діяльності міжнародного комерційного арбітражу.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення міжнародного приватного права				
		Тема 1. Поняття міжнародного приватного права.	8	2	2	4
		Тема 2. Форми (джерела) міжнародного приватного права	8	2	2	4
		Тема 3. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві.	14	4	4	6
		Тема 4. Суб'єкти міжнародного приватного права.	7	2	2	3
		Тема 5. Основи міжнародного приватного права ЄС	7	2	2	3
		<i>Разом</i>	44	12	12	20
		Модуль 2. Власність та зобов'язання в міжнародному приватному праві.				
		Тема 6. Право власності в міжнародному приватному праві.	8	2	2	4
		Тема 7. Інтелектуальна власність в міжнародному приватному праві	10	2	2	6
		Тема 8. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.	14	4	4	6

		Тема 9. Міжнародні перевезення.	8	2	2	4
		<i>Разом</i>	40	10	10	20
		Модуль 3 Підгалузі міжнародного приватного права.				
		Тема 10. Міжнародне трудове право.	8	2	2	4
		Тема 11. Міжнародне сімейне право.	10	2	2	6
		Тема 12. Міжнародне спадкове право.	10	2	2	6
		Тема 13. Колізії юрисдикцій в міжнародному приватному праві.	8	2	2	4
		<i>Разом</i>	36	8	8	20
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	30	30	60

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення міжнародного приватного права				
		Тема 1. Поняття міжнародного приватного права.	5	-	-	5
		Тема 2. Форми (джерела) міжнародного приватного права	8	-	-	8
		Тема 3. Загальні засади правозастосування в міжнародному	14	2	2	10

		приватному праві.				
		Тема 4. Суб'єкти міжнародного приватного права.	10	-	-	8
		Тема 5. Основи міжнародного приватного права ЄС	5	-	-	5
		<i>Разом</i>	40	2	2	36
		Модуль 2. Власність та зобов'язання в міжнародному приватному праві.				
		Тема 6. Право власності в міжнародному приватному праві.	8	-	-	8
		Тема 7. Інтелектуальна власність в міжнародному приватному праві	8	-	-	8
		Тема 8. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.	14	2	2	10
		Тема 9. Міжнародні перевезення.	8	-	-	8
		<i>Разом</i>	38	2	2	34
		Модуль 3 Підгалузі міжнародного приватного права.				
		Тема 10. Міжнародне трудове право.	10	-	-	10
		Тема 11. Міжнародне сімейне право.	12	2	-	10
		Тема 12. Міжнародне спадкове право.	10	-	-	10
		Тема 13. Колізії юрисдикцій в міжнародному приватному праві.	10	-	-	10
		<i>Разом</i>	42	2		40
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. *Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист реферату за ініціативи студента тощо. За результатами практичних занять із кожного з трьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна за кожен модуль – 10 балів), що включається до підсумкової оцінки знань.

Протягом семестру студенти виконують завдання для ***самостійної роботи*** (опрацювання даних Єдиного державного реєстру судових рішень у цивільних та господарських справах з іноземним елементом, бази HUDOC ЄСПЛ та узагальнень судової практики; підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції та статей; проходження он-лайн курсів з міжнародного приватного права; проведення дослідження (проекту) з вузької проблематики з подальшою його презентацією тощо). Робота є індивідуальною та самосійною, а отже співавторство студентів та інші форми надання допомоги один одному не допускаються. При виконанні самостійної роботи студент зобов'язаний додержуватися правил щодо академічної доброчесності та безпосередньо недопущення плагіату. Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів з дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів дисципліни «Міжнародне приватне право»:

Поточний контроль						Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль (іспит)	Підсум кова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль №3				
п/з, с/з	колоквіум	п/з, с/з	колоквіум	п/з, с/з	колоквіум			
max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 10	max 60	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Колоквіум	Max 5	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість несуттєвих помилок
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість суттєвих помилок
	1	Прогалини в знаннях, студент слабо володіє матеріалом роботи
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Оцінка самостійної роботи студента	Max 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити,

		узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні й практичні висновки
	8	У роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплені фактичними даними
	6	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість і самостійність у дослідженні
	4	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, відсутні висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом
	2	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи
	0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи
Іспит	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури і знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача

	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших із них за допомогою викладача
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

*Навчально-методичне та інформаційне забезпечення
навчальної дисципліни
Нормативно-правові акти*

Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text

Конвенція ООН про юрисдикційні імунітети держав та їх власності 2004 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_e50

Європейська конвенція про імунітет держав (ETS №74) 1972 р. – URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_060

Конвенція ООН про морське перевезення вантажів 1978 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_391;

Міжнародна конвенція про уніфікацію деяких правил про коносамент 1924 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_221;

Конвенція ООН про морське перевезення вантажів 1978 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_391;

Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) 1980 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/943-15>;

Угода про міжнародне залізничне вантажне сполучення (УМВС) 1951 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/998_011;

Угода про міжнародне пасажирське сполучення (УМПС) 1951 р URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/998_014;

Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів (КДПВ) 1956 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_234;

Монреальська конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень 1999 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_594;

Чиказька конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_038;

Варшавська конвенція для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень 1929 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_181;

Будапештська конвенція про договір перевезення вантажів внутрішніми водними шляхами 2001 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_998;

Європейська конвенція про усиновлення дітей 2008 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_a17

Закон України «Про міжнародне приватне право» 2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2709-15#Text>

Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>

Кодекс торговельного мореплавства України 1995р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/176/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>

Порядок здійснення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України 2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/581/2002#Text>

Регламент Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 593/2008 від 17 червня 2008 року про право, що застосовується до договірних зобов'язань (Рим I). 4.7.2008 UA Офіційний вісник Європейського Союзу 177/15

Регламент Європейського Парламенту а Ради (ЄС) № 864/2007 від 11 липня 2007 року про право, що застосовується до недоговірних зобов'язань (Рим II). 177/40 UA Офіційний вісник Європейського Союзу 31.7.2007

Література

Основна література

Міжнародне приватне право. Підручник. За ред. Білоусова Є. М., Яковюка І. В. Харків: Право, 2020.

Міжнародне приватне право. Підручник. За ред. проф. В.П. Жушмана та доц. І.А. Шуміло. Харків. Право, 2012.

Міжнародне приватне право. Загальна частина. Підручник. За ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. Київ, : Алерта, 2012.

Міжнародне приватне право. Особлива частина: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. К.: Алерта, 2013.

Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Практикум з міжнародного приватного права та міжнародного цивільного процесу. Київ. Алерта. 2020.

Довгерт А. С. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар. Київ: Одисей, 2008.

Додаткова література

Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 13 : Міжнародне приватне право / редкол.: А. С. Довгерт (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2021. 864 с. : іл.

Виговський О.І.. Інститут цінних паперів в міжнародному приватному праві. Монографія. Київ. ВПЦ «Київський університет», 2012.

Даниленко Д. В. Уніфікація колізійних норм про перевезення морем пасажирів та їх багажу в міжнародному приватному праві: монографія. Київ. Фенікс, 2020.

Довгерт А. С. Доктрина міжнародного приватного права в Україні на зламі століть. *Право України*. 2020. № 6.

Довгерт А.С. Договір у міжнародному приватному праві. *Право України*. 2012. N 9. С. 226–235

Кравцов С.О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди: Монографія. Х.арків. Право, 2014.

Лук'янов Д. В., Шуміло І. А., Лукань М. О. Колізійне регулювання транскордонного спадкування авторських прав. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2020. Т. 27, № 2. С. 49-63.

Лук'янов Д.В., Хоффманн Т., Шуміло І.А. Перспективи рекодифікації міжнародного приватного права в Україні: чи потребують колізійні норми нового «прихистку»? *Вісник Національної академії правових наук України*. 2021. Т. 28, № 2. С. 198-210.

Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного та приватного права. Київ: Юстініан, 2010.

Михайлів М. Особливості колізійного регулювання права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві. *Право України*. 2013. № 7. С. 71-81.

Ребриш Б.Ю. Колізійно-правове регулювання у сфері транскордонної недобросовісної конкуренції: європейська теорія та законодавча практика в Україні. *Право України*. 2020. № 6. С. 147-165.

Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж. Навч. посіб. Київ. Алерта, 2019.

Цірат Г.А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації. Монографія. Харків. Видавництво Іванченка І.С., 2013.

Черняк Ю.В. Уніфікація норм міжнародного цивільного процесу з розгляду сімейних спорів: Монографія. – К.: Алерта, 2018.

Шуміло І. А., Литвиненко Д. О. Договірне спадкування в міжнародному приватному праві. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Юридичні науки"*. 2020. № 11.

Шуміло І. А., Ковпик О. Ф. Правові та етичні проблеми транскордонного сурогатного материнства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 8. С. 182-186.

Шуміло І. А., Сулейманов Р. А. Нова концепція транскордонного переміщення компаній у законодавстві ЄС. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 3. С. 372-377. DOI: DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-3/94>.

Інтернет-ресурси

Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (United Nations Commission on International Trade Law) (UNCITRAL): <http://www.uncitral.org>

Гаазька конференція з міжнародного приватного права (The Hague Conference on Private International Law): <http://www.hcch.net>

Міжнародний Інститут уніфікації приватного права (International Institute for the Unification of Private Law) (UNIDROIT): <http://www.unidroit.org>

Інститут порівняльного права та міжнародного приватного права ім. Макса Планка (Max Planck Institute for Comparative and International Private Law): <http://www.mpipriv.de>

Міжнародна торгова палата (International Chamber of Commerce) (ICC): <https://iccwbo.org/>

Законодавство Європейського Союзу: <https://eur-lex.europa.eu/>

База даних транснаціонального права Кельнського університету, Німеччина: <http://www.trans-lex.org>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду . URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України . URL: <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України . URL:
<https://minjust.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри права Міжнародного приватного права та порівняльного правознавства. URL:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=220:mizhнародne-pryvatne-pravo&Itemid=151